

Persbericht

Auteur: Bertus Buizer, Buizer Advies

Structurele groei in areaal biologische landbouw in Europa mooie uitdaging voor Nederlandse kweek- en handelsbedrijven

*Veredeling en kweek van granen en veevoedergewassen mogen nog
wel een tandje meer*

Buizer Advies

Foto 1: Zomertarwe rassendemoveldjes in het kader van Organicseeds.nl
op de Proefboerderij Kollumerwaard te Munnekezijl (Gr.);

Ervan uitgaande dat de overheden in Europa - de Nederlandse voorop - ervoor zullen zorgen dat er in alle Europese landen een eenduidige regelgeving komt voor het gebruik van biologisch uitgangsmateriaal, kunnen de Nederlandse kweek- en handelshuizen - goed als zij zijn in de export van hoogwaardig zaaizaad, poot- en plantgoed - die structurele groei in het areaal zien als een mooie uitdaging.

Ten opzichte van een structurele groei van meer dan 10% van de consumptieve bestedingen aan biologische producten in Europa is een toename van het areaal biologisch van gemiddeld 7% misschien niet zo indrukwekkend. Maar het areaal biologische landbouw in Europa bedroeg in 2008 al wel 7,8 miljoen ha. Dat is inclusief het areaal 'in omschakeling'.

Het is een uitgelezen kans om voor de biologische sector ketengericht rassen te kweken, die ook voor de gangbare sector een meerwaarde hebben. Te denken valt daarbij bijvoorbeeld aan een goede N-, P- en K-efficiëntie, een goede ziekteresistentie en smaak en natuurlijk stabiele opbrengsten en een hoger financieel rendement.

Dat geldt ook voor granen. 'In de biologische landbouw is graan als vruchtwisselingsgewas essentieel. Het dreigt nu weg te glijden uit de aandacht', zo heeft Jan de Veer, lid van de productwerkgroep akkerbouw en vollegrondsgroente (Bioconnect) en van de Vakgroep Biologische Landbouw van LTO Noord, onlangs enigszins bezorgd bij Organicseeds.nl gemeld. Hij voerde daar als waarschuwing ook de verscherpte mestwetsregels in de toekomst voor de akkerbouw bij aan. Het hangt allemaal met elkaar samen, aldus De Veer.

Ook veevoedergewassen in de groeiende biologische sector verdienen meer aandacht van Nederlandse kweekbedrijven. De veehouderij is verantwoordelijk voor de helft van de groei van het areaal biologische landbouw in Europa, terwijl er voor biologische veevoedergewassen nog te weinig goede rassen zijn.

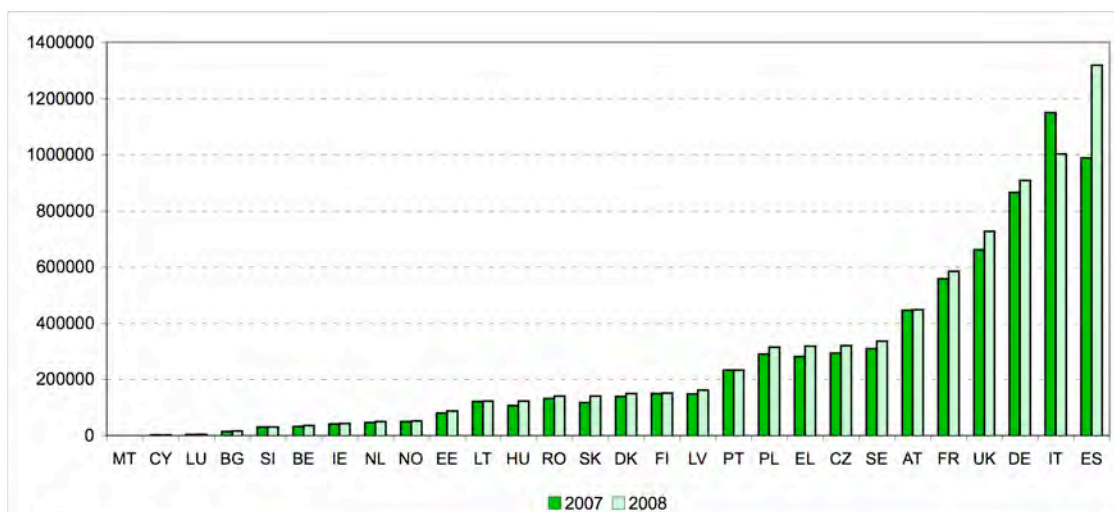
Zonnige toekomst

Sommige kweekbedrijven vinden dat het areaal biologisch van hun gewas(sen) te klein is om er een veredelingsprogramma op los te laten. Want dat brengt veel kosten met zich mee.

Met de aanhoudende groei van het areaal biologische ziet de toekomst er misschien wat zonniger uit. Landen als Frankrijk, Italië en Spanje bijvoorbeeld worden steeds interessanter voor de export van uitgangsmateriaal voor de biologische teelt.

Volgens een recente publicatie van Eurostat (maart 2010) steeg het areaal biologische landbouw in de EU-27 tussen 2007 en 2008 met 7,4%. Deze stijging illustreert de aanhoudende positieve trend in de biologische sector in de EU-27, zo schrijft Elisabeth Rohner-Thielen, auteur van de publicatie. Daarvan volgen hieronder enkele impressies (Bron: Eurostat).

Figuur 1: Totaal biologische areaal (volledig omgeschakeld en in omschakeling) per land, 2007 (1) en 2008 (2) (ha)

(1) DK, MT, data 2006; (2) CY, MT, PT geen data beschikbaar

Tabel 1: Totaal biologische areaal (volledig omgeschakeld en in omschakeling), 2008 (ha) en % wijzigingen 2007-2008

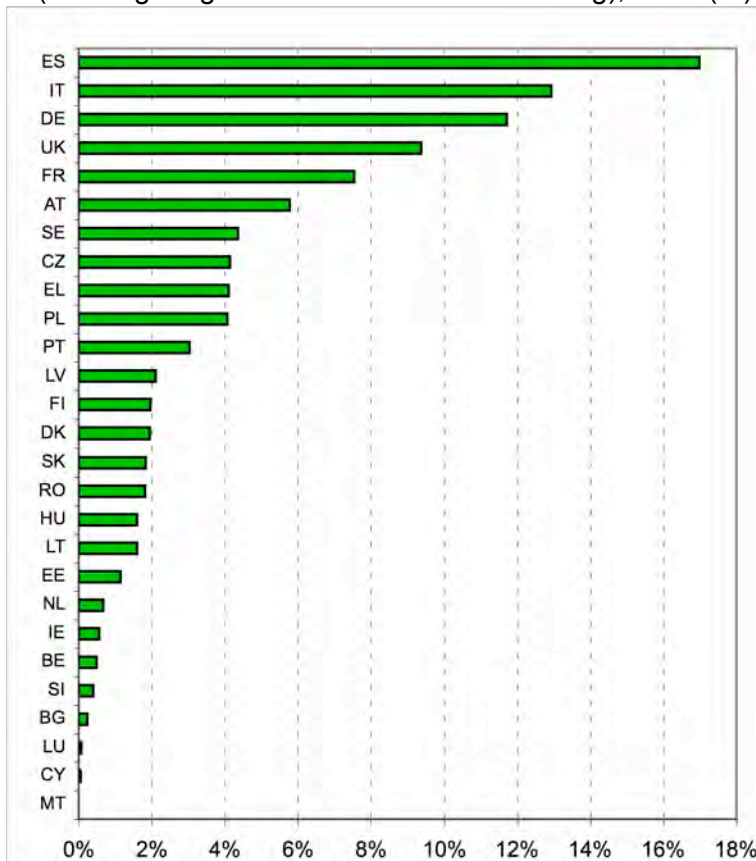
	Biologisch areaal (ha) (1) 2008	% wijzi- gingen 2007-2008
EU-27	7 764 722	7,4
BE	36 153	10,8
BG	16 663	22,1
CZ	320 311	9,1
DK	150 104	8,7
DE	907 786	4,9
EE	87 346	9,8
IE	42 816	4,1
EL	317 824	13,6
ES	1 317 539	33,3
FR	583 799	4,8
IT	1 002 414	-12,9
CY	2 323	:
LV	161 624	9,1
LT	122 200	1,5
LU	3 535	5,0
HU	122 817	15,0
MT	20	:
NL	50 434	7,3
AT	447 678	0,6
PL	313 944	8,5
PT	233 475	:
RO	140 132	6,6
SI	29 836	1,8
SK	140 755	19,4
FI	150 374	1,1
SE	336 439	9,1
UK	726 381	10,0
NO	52 248	6,9

(1) MT data 2006, CY, PT data 2007

De grootte van het biologische areaal verschilt aanzienlijk van de ene lidstaat tot de andere. Vier landen hadden tezamen een totaal biologisch areaal van van maar liefst 50% van het totale biologische areaal in de EU-27: het Verenigd Koninkrijk (9,4%), Duitsland (11,7%), Italië (12,9%) en Spanje (17,0%) (zie figuur 2).

Figuur 2: Percentage van het totale biologische areaal in de EU-27 (Volledig omgeschakeld en in omschakeling), 2008 (%) (2)

(2) MT data 2006, CY, PT data 2007

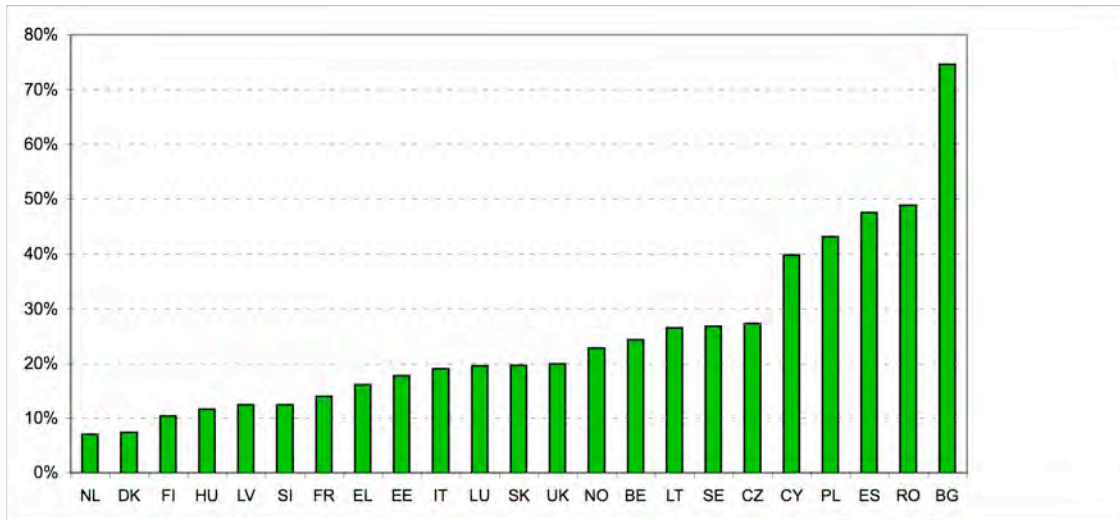
Groeipotentieel biologische productie

Het areaal 'in omschakeling' kan als een percentage van het totale biologische areaal een indicatie geven van de potentiële groei in de biologische sector in de komende jaren.

Gegevens over het areaal in omschakeling zijn beschikbaar voor 22 lidstaten en Noorwegen. Voor deze landen is het verschil in de mogelijkheden voor een toename van het biologische areaal aanzienlijk. In 2008 had de helft van de landen percentages tussen 10% en 20%. Nederland en Denemarken hadden percentages van minder dan 10%, en er waren 4 landen waarvan het percentage 'in omschakeling' meer dan 40% bedroeg: Polen (43,1%), Spanje (47,6%), Roemenië (48,9%) en Bulgarije (74,6%) (zie figuur 3).

Figuur 3: Percentage van het areaal in omschakeling van het totale biologische areaal (volledig omgeschakeld en in omschakeling), 2008 (in %) (1)

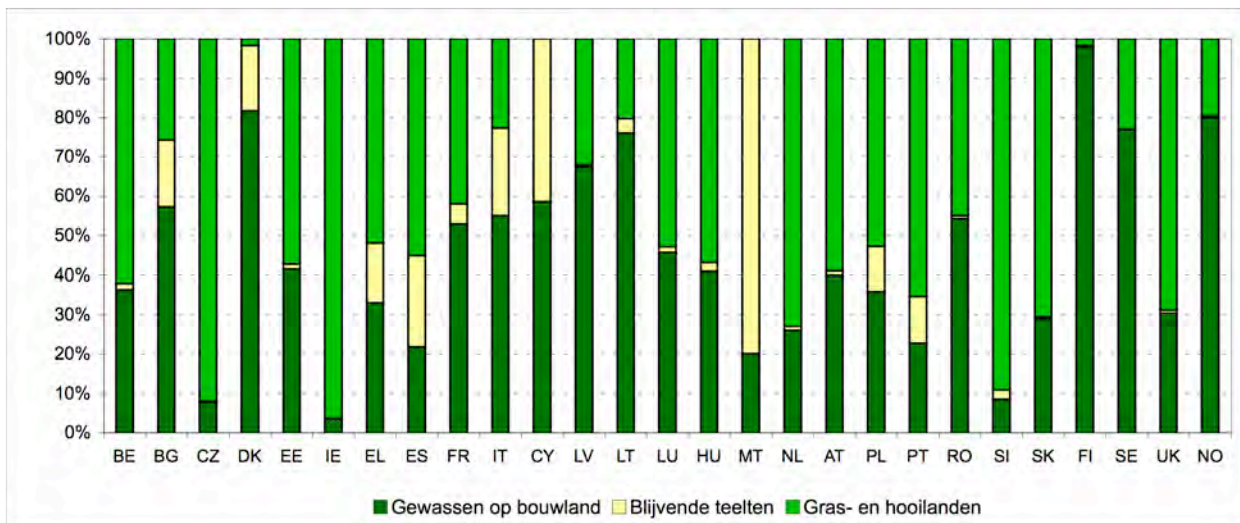

(1) DE, IE, MT, AT, PT geen data beschikbaar; CY, LU data 200

Akkerbouwmatige gewassen

De drie belangrijkste soorten gewassen die biologisch geteeld worden, zijn gewassen op bouwland (vooral granen, verse groenten, groenvoeder en industriële gewassen), blijvende teelten (vooral fruitbomen en bessen, olijfgaarden en wijngaarden) en gras- en hooilanden (zie figuur 4).

Figuur 4: Percentage van de gewassen op bouwland, blijvende teelten en gras- en hooilanden van het volledig omgeschakelde areaal, 2008 (%) (1)

(1) MT data 2006, CY, PT data 2007; DE geen data beschikbaar; IE, ES percentage van het totale biologische areaal

Van de akkerbouwgewassen hadden granen en veevoedergewassen het grootste areaal. In de meeste van de lidstaten en Noorwegen waren deze twee categorieën samen goed voor meer dan 80% van het volledig omgeschakelde areaal in 2008. Van de lidstaten had Litouwen het grootste percentage graan (79,0%) en Letland het grootste percentage veevoedergewassen (67,2%). In Noorwegen was het percentage veevoedergewassen nog groter en bedroeg 75,3%. De percentages van verse groenten in Ierland (26,7%), Nederland (35,2%) en Malta (50,0%) zijn significant (zie tabel 2).

Tabel 2: volledig omgeschakelde arealen van het totaal aan gewassen op bouwland en de percentages van de belangrijkste gewassen op bouwland, 2008 (2)

	Totaal gewassen op bouwland (ha)	Granen (%)	Industrie gewassen (%)	Verse groenten (%)	Groenvoeders (%)	Overige gewassen op bouwland (%)
BE	9 807	30,0	1,0	5,0	54,0	10,0
BG	2 151	8,6	67,8	10,0	7,0	6,6
CZ	17 788	57,1	3,0	1,7	30,6	7,7
DK	112 675	36,7	0,4	1,6	56,9	4,4
DE	:	:	:	:	:	:
EE	29 186	31,7	1,4	0,2	65,7	0,8
IE	1 500	72,7	0,7	26,7	0,0	0,0
EL	88 046	44,8	4,8	3,2	47,1	0,1
ES	230 646	54,6	3,6	3,2	29,0	9,6
FR	247 238	33,9	7,2	3,3	46,9	8,7
IT	430 293	45,8	3,2	6,2	39,1	5,7
CY	685	41,6	2,6	1,6	0,0	54,2
LV	92 243	29,0	1,0	0,3	67,2	2,5
LT	67 485	79,0	2,1	0,1	1,0	17,7
LU	1 172	44,2	0,6	1,0	42,3	11,9
HU	41 336	54,0	16,0	3,2	22,0	4,7
MT	4	0,0	25,0	50,0	25,0	0,0
NL	11 713	49,8	2,7	35,2	0,0	12,2
AT	149 110	55,3	3,9	1,6	30,4	8,9
PL	63 905	63,3	2,3	5,0	24,2	5,3
PT	51 433	74,7	0,1	1,9	23,3	0,0
RO	37 882	66,8	26,9	0,4	4,3	1,6
SI	2 189	33,4	2,6	4,1	56,6	3,3
SK	32 452	35,4	5,9	0,6	54,3	3,9
FI	114 350	34,8	1,9	0,3	57,4	5,6
SE	184 727	33,5	1,5	0,4	57,7	6,9
UK	175 380	27,2	0,4	8,4	56,8	7,2
NO	31 088	19,9	0,1	0,8	75,3	3,9

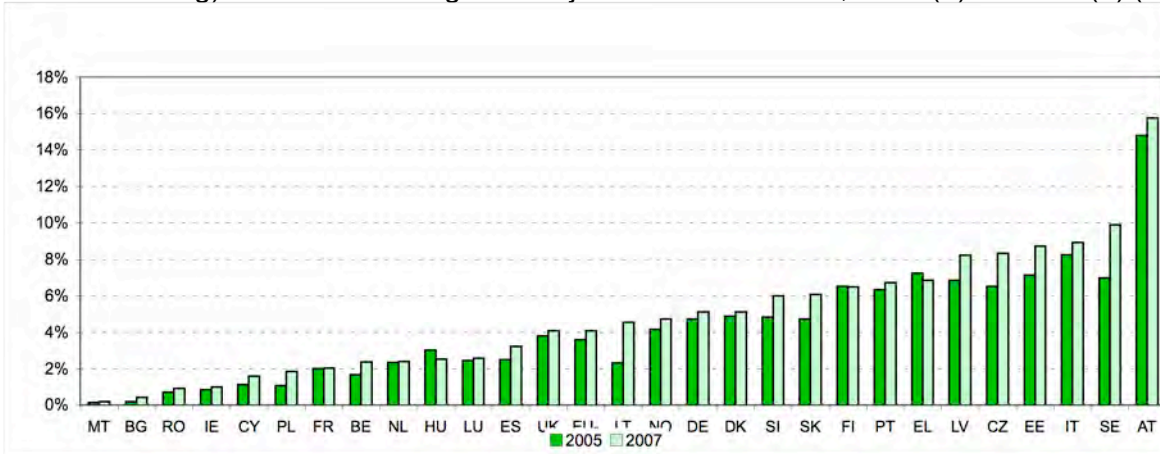
(2) MT data 2006, CY, PT data 2007; DE geen data beschikbaar; IE, ES percentage gewassen op bouwland van het totale biologische areaal

Biologische areaal: 4,1% EU landbouwareaal

Van 2005 tot 2007 nam het totale biologische areaal (het omgeschakelde areaal plus het areaal 'in omschakeling') als een percentage van de totale gebruikte landbouwgrond binnen de EU-27 toe van 3,6% tot 4,1% (zie figuur 5).

Figuur 5: Percentage van het totale biologische areaal (volledig omgeschakeld en in omschakeling) van het totale in gebruik zijnde landbouwareaal, 2005 (1) en 2007 (2) (%)

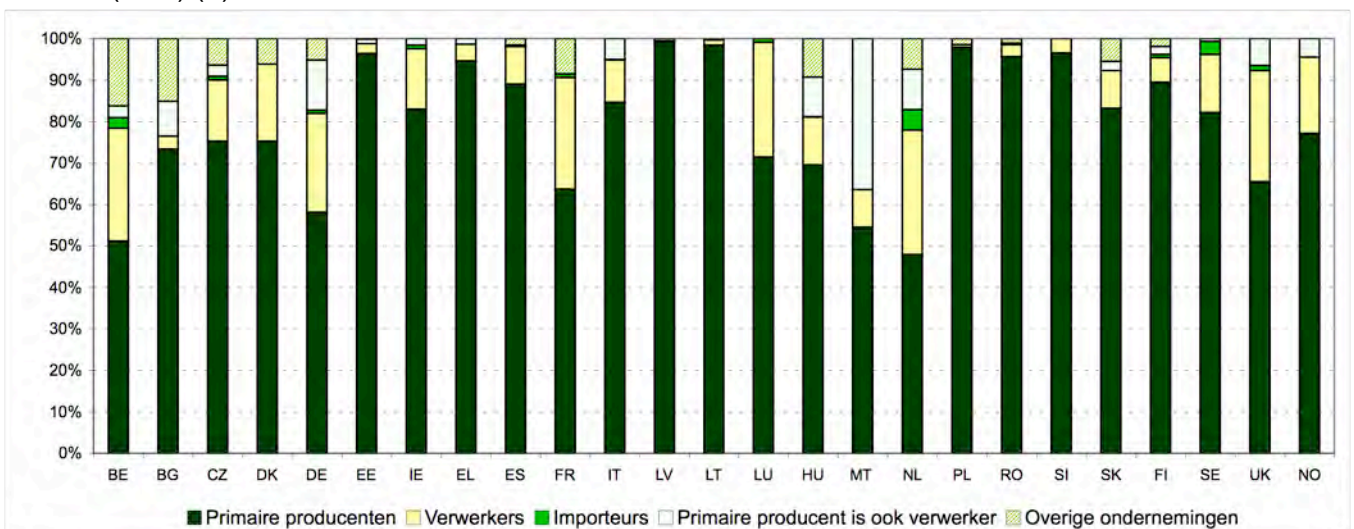

(1) LU data 2004, BG, data 2006; (2) DK, MT data 2006

(Primaire) producenten en verwerkers

De productie van biologische gewassen en de biologische veehouderij zijn de belangrijkste activiteiten in de biologische sector, maar de verwerking van goederen is ook belangrijk. In 2008 maakten (primaire) producenten in aantal ruim 50% uit van alle ondernemers binnen de biologische keten in alle lidstaten en Noorwegen, en kwamen in de meeste landen zelfs boven de 70%. Importeurs waren goed voor minder dan 2% van het totaal in de meeste lidstaten (zie figuur 6).

Figuur 6: Percentage van verschillende soorten bedrijven in de totale biologische sector, 2008 (in %) (1)

(1) MT data 2006, CY, PT data 2007

Het aantal biologische (primaire) producenten steeg met 9,5% tussen 2007 en 2008. In 2008 waren er in totaal 196 200 (primaire) biologische producenten in de EU-27. Duitsland, Griekenland, Spanje en Oostenrijk waren elk goed voor meer dan 10% van het totaal in de EU-27, met Italië aan top met 22,6%. In 12 landen was het percentage minder dan 1% (zie tabel 3).

Tabel 3: Aantal (primaire) biologische producenten 2008, % wijzigingen 2007-2008

	Biologische producenten 2008 (3)	% wijzigingen 2007-2008
EU-27	196 200	9,5
BE	869	5,3
BG	254	5,8
CZ	1 842	40,2
DK	2 753	-3,1
DE	19 813	5,9
EE	1 259	3,2
IE	1 185	3,9
EL	24 057	1,2
ES	21 291	16,8
FR	13 298	11,0
IT	44 371	-1,9
CY	159	:
LV	4 203	2,3
LT	2 797	-0,9
LU	85	4,9
HU	1 614	0,1
MT	10	:
NL	1 402	2,0
AT	20 102	0,5
PL	14 888	:
PT	1 696	:
RO	2 775	-13,4
SI	2 067	3,4
SK	350	25,0
FI	3 991	-1,2
SE	3 686	29,4
UK	5 383	-2,2
NO	2 702	3,5

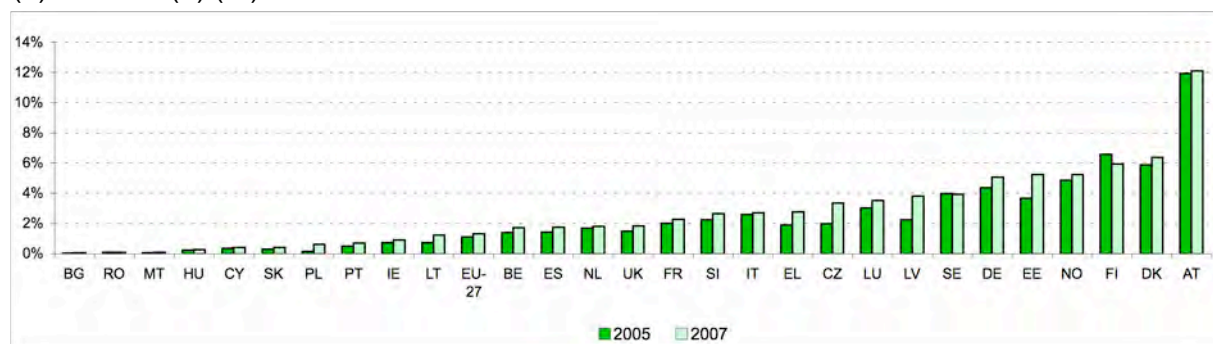
(3) CY data 2004, MT data 2006, PT data 2007, PL geen data 2007 beschikbaar

1,3% gecertificeerd biologisch

Hoewel het percentage biologische producenten van de totale landbouwbedrijven in de EU-27 slechts een zeer lichte stijging lieten zien tussen 2005 en 2007 (van 1,2% tot 1,3%), toonden bijna alle lidstaten een opwaartse trend. Ditzelfde deed zich voor in de arealen biologische productie (zie figuur 7).

Figuur 7: (Primaire) Biologische producenten in het totaal aantal agrarische bedrijven, 2005 (1) en 2007 (2) (%)

(1) Biologische (primaire) producenten: CY, PL data 2004; (2) Biologische (primaire) producenten: MT data 2006, PL data 2008

De ontwikkelingen in de afzonderlijke lidstaten van 2007 tot 2008 verschilden naar gelang de soorten (zie tabel 4).

Tabel 4: de biologische veehouderij 2008, % wijzigingen 2007-2008

	Biologische veehouderij 2008 (Aantal dieren) (2)			% wijzigingen 2007-2008		
	Rundvee	Varkens	Schape	Rundvee	Varkens	Schape
BE	43 026	11 863	11 276	13,5	3,7	-11,1
BG	470	0	2 471	19,0	0,0	46,2
CZ	151 723	1 569	64 559	10,4	-14,9	9,5
DK	141 896	182 449	13 394	:	:	:
DE	:	:	:	:	:	:
EE	16 131	252	29 494	17,1	-1,6	30,4
IE	33 200	1 200	35 000	14,5	20,0	-7,9
EL	20 254	60 918	316 243	-19,3	-69,0	-26,7
ES	101 248	17 076	345 491	18,3	10,4	58,7
FR	123 742	4 724	128 524	2,9	-3,3	-0,4
IT	216 476	34 014	1 007 605	-11,3	26,5	17,2
CY	:	:	:	:	:	:
LV	41 153	6 072	13 831	-18,6	-0,3	-10,6
LT	22 665	279	12 777	13,5	1,5	21,2
LU	:	:	:	:	:	:
HU	17 746	6 820	11 826	3,3	18,8	:
MT	:	:	:	:	:	:
NL	44 117	76 846	14 082	9,9	36,1	13,5
AT	352 781	67 238	85 607	3,1	-2,7	1,8
PL	44 030	18 307	23 163	31,7	-31,4	-21,1
PT	:	:	:	:	:	:
RO	7 567	416	121 175	8,3	-64,6	103,0
SI	18 174	2 543	36 107	3,9	7,2	4,6
SK	30 433	237	77 318	5,2	-24,0	-11,7
FI	28 574	2 245	13 635	12,0	9,5	88,1
SE	141 825	32 187	57 091	28,9	31,5	32,8
UK	319 587	71 229	1 178 306	27,6	41,2	36,5
NO	21 192	1 946	40 145	4,3	33,9	11,8

(2) DE, CY, LU, MT, PT geen data beschikbaar; DK geen data 2007 beschikbaar

Vlees, groente en fruit

De activiteiten voor de vervaardiging van levensmiddelen kunnen als volgt worden gegroepeerd: verwerking en conservering van vlees en de vervaardiging van vleesproducten, verwerking en conservering van groenten en fruit, vervaardiging van plantaardige en dierlijke vetten en oliën, zuivelproducten, graanmaalderijproducten en zetmeel, dranken, bereide veevoeders en andere levensmiddelen, met inbegrip van bijvoorbeeld bakkerij producten, thee, koffie, suiker, chocolade, enz. (zie tabel 5).

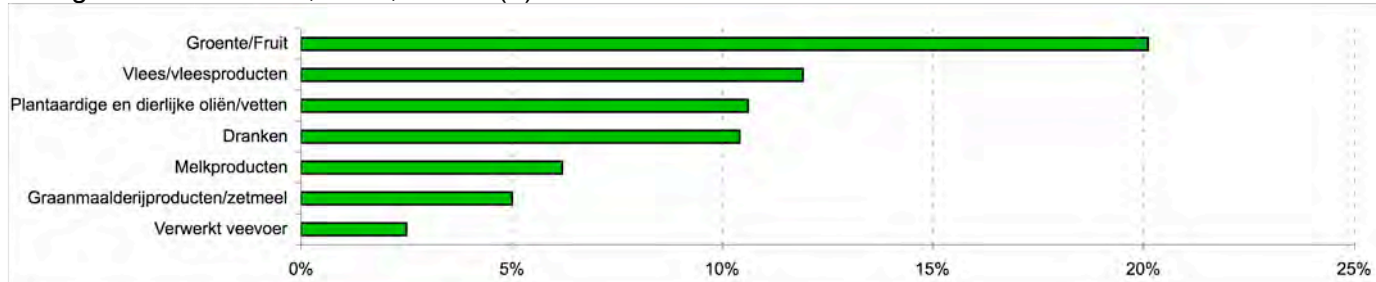
Tabel 5: Aantal biologische verwerkers naar soort economische activiteit, 2008 (1)

	Vlees/ vlees- producten	Groente/ Fruit	Plant- aardige en dierlijke oliën/vetten	Melk- producten	Graan- maalderij- producten/ Zetmeel	Andere voedings- producten	Dranken	Verwerkt veevoer	Totaal
EU-27	2445	4114	2170	1278	1022	6833	2126	519	20507
BE	43	74	9	44	32	247	17	4	470
BG	1	16	7	3	0	10	1	0	38
CZ	72	37	1	31	17	96	69	4	327
DK	53	38	5	36	20	122	29	3	306
DE	:	:	:	:	:	:	:	:	:
EE	2	9	1	2	9	8	0	0	31
IE	36	85	0	5	9	91	3	1	230
EL	72	304	801	74	27	457	214	56	2005
ES	220	520	297	67	49	865	359	38	2415
FR	391	253	50	180	167	372	248	134	1795
IT	308	1277	835	333	353	1871	903	75	5955
CY	:	:	11	:	:	:	3	:	14
LV	3	2		5	1	4			15
LT	3	3	1	5	6	10	0	3	31
LU	4	6	1	2	4	18	1	3	39
HU	:	:	:	:	:	:	:	:	:
MT	0	0	3	0	0	0	1	0	4
NL	138	307	57	101	94	571	60	48	1376
AT	318	145	:	117	71	:	:	56	707
PL	:	:	:	:	:	:	:	:	:
PT	12	33	23	:	:	2	3	2	75
RO	0	29	2	9		24	2	0	66
SI	10	18	3	5	1	20	:	1	58
SK	5	10	2	7	12	35	3	2	76
FI	33	83	4	15	40	52	0	16	243
SE	71	68	18	25	31	116	16	11	356
UK	650	797	39	212	79	1842	194	62	3875
NO	107	64	2	38	28	203	4	10	456

(1) EU-27 geschat; LU data 2004; AT, PT data 2005; MT data 2006; CY data 2007; DE., HU, PL geen data beschikbaar

Figuur 8: Biologische verwerkers naar soort economische activiteit als % van alle biologische verwerkers, 2008, EU-27 (1)

(1) EU-27 geschat; LU data 2004; AT, PT data 2005; MT data 2006, CY data 2007; DE,, HU, PL geen data beschikbaar

AFKORTINGEN EN SYMBOLEN

EU-27 27 EU-lidstaten

BE	België	BG	Bulgarije
CZ	Tsjechië	DK	Denemarken
DE	Duitsland	EE	Estland
IE	Ierland	EL	Griekenland
ES	Spanje	FR	Frankrijk
IT	Italië	CY	Cyprus
LV	Letland	LT	Litouwen
LU	Luxemburg	HU	Hongarije
MT	Malta	NL	Nederland
AT	Oostenrijk	PL	Polen
PT	Portugal	RO	Roemenië
SI	Slovenië	SK	Slowakije
FI	Finland	SE	Zweden
UK	Verenigd Koninkrijk	NO	Noorwegen
:	Niet beschikbaar		

Dit persbericht is geschreven in het kader van Organicseeds.nl, het Pilotproject voor de productie en afzet van biologisch uitgangsmateriaal. Er nemen 22 Nederlandse kweek- en handelsbedrijven uit de diverse plantaardige sectoren aan deel. Zie www.organicseeds.nl
Het project wordt medegefinancierd door het Samenwerkingsverband Noord-Nederland, EZ/Kompas en door het Ministerie van LNV, UILN-N

Buizer Advies is een onafhankelijk adviesbedrijf op het gebied van duurzame landbouw, met een accent op biologische landbouw en keten, duurzame energie en particulier natuurbeheer. Wij adviseren en begeleiden land- en tuinbouwbedrijven, midden- en kleinbedrijf, organisaties, overheden en particulieren in binnen- en buitenland. Dat doen wij operationeel, technisch-economisch, strategisch en organisatorisch, zowel telefonisch, schriftelijk als met een bezoek. Buizer Advies heeft ook voor het aanvragen van projecten en subsidies en voor de uitvoering van projecten de nodige expertise en ervaring in huis. Meer informatie vindt u op www.buizeradvies.nl

Noot voor de redactie:

Voor vragen over dit bericht kunt u contact opnemen met Bertus Buizer (tel. 06-24597803).